

**BINNENGEKOMEN
TEAM POSTBEHANDELING EN
ARCHIVERING
D.D. 10 juli 2025
No. 2025.02560
Portefeuillehouder: Mackus
Team: Jeugd en Onderwijs**

Aan het college van burgemeester en wethouders van Maastricht
Postbus 1992
6201 BZ MAASTRICHT

Maastricht, 10 juli 2025

Betreft: Schriftelijke (vervolg)vragen SP ten aanzien van de stand van zaken inzake de Jeugdzorg in de regio Zuid-Limburg.

Geacht college,

Voor wie de [raadsinformatiebrief](#) (RIB) (d.d. 9 juli jl.) leest over de stand van zaken in de jeugdzorg in Zuid-Limburg, lijkt er weinig meer aan de hand. XONAR is 'stabiel', de bedrijfsvoering is 'gezond', en ook bij VIA Jeugd klinkt de toon opgeruimd: het herstelplan is vastgesteld, de bestuurlijke fusie met Koraal is een feit, en van gemeenten wordt geen financiële bijdrage gevraagd. Kortom: het klinkt allemaal als een keurig afgerond succesverhaal, een verhaal van technocratische vooruitgang en financiële rationaliteit. Eind goed, al goed?

Maar voor de SP roept deze eenzijdig positieve toon vooral ongemak op – en, zoals u in het navolgende zal merken, flink wat vragen. Want het is niet voor het eerst dat er een mooi bestuurlijk verhaal wordt verteld, terwijl de werkelijkheid op de werkvloer en in de wachtkamers een heel andere is. Je kunt de papieren financiële gezondheid van een zorginstelling wel verbeteren, maar ten koste van wat en van wie?

De Jeugddautoriteit heeft vastgesteld dat XONAR af mag schalen van trede 3 naar trede 2 in het draaiboek 'Continuïteit Jeugdhulp'. Daarmee lijkt de acute crisisfase voorbij. Maar we willen als gemeenteraad niet alleen weten of de boekhouding op orde is, maar we willen óók weten wat dit betekent voor de jongeren en gezinnen die zorg nodig hebben. Is er zorg afgeschaald? Zijn medewerkers vertrokken, of ontslagen? Hoe zit het met het werkplezier en de werkdruk van de mensen die zijn gebleven? En krijgen kinderen nog wél de passende zorg, of wordt er vooral gekeken naar de goedkoopste optie binnen het beschikbare aanbod?

Daarbij rijst een belangrijke vervolgvraag: wat heeft deze zogenoemde 'hersteloperatie' feitelijk gekost? Aan mensen, aan zorgvormen, aan wachtlijsten? En aan gemeenschapsgeld? In hoeverre is

het college betrokken geweest bij de keuzes die hier zijn gemaakt – en wat zijn de lessen voor de toekomst?

Ook de situatie rondom de Mutsaersstichting laat zien hoe politiek-bestuurlijke mistvorming structurele vragen verhuult. Al meer dan een jaar hangt boven de markt of ook de Zuid-Limburgse gemeenten, waaronder Maastricht, een financiële bijdrage moeten leveren aan de redding van deze zorginstelling. In eerdere publieke uitlatingen was het standpunt van onze regio nog helder: wij betalen niet mee aan Mutsaers, want wij hebben XONAR al overeind gehouden. Maar die stelligheid lijkt inmiddels volledig verdampt. In de raadsinformatiebrief wordt zonder nadere toelichting verwezen naar overleg met het ministerie van VWS over een mogelijke financiële bijdrage. Ondertussen leest men in een artikel in [De Limburger](#) (d.d. 2 juli jl.) dat de druk op Zuid-Limburg toeneemt: de Mutsaersstichting ‘snakt naar de miljoenen uit Zuid-Limburg’, en de onderhandelingen daarover zijn in volle gang.

Om die reden willen we als raad onze controlerende taak goed kunnen uitvoeren. Daarom willen we inzicht in de gesprekken die de wethouder als penvoerder voert namens Zuid-Limburg met andere gemeenten en het ministerie. Geen samenvattingen en raadsinformatiebrieven, maar de feitelijke overlegverslagen. Zeker waar het gaat om miljoenen aan gemeenschapsgeld en de toekomst van kwetsbare jongeren. De jeugdzorg mag geen [zwarte doos](#) zijn, waar miljoenen in verdwijnen en waarover slechts achteraf verantwoording wordt afgelegd in wollige taal en vage voortgangsrapportages. De zorg voor onze jongeren hoort democratisch controleerbaar, inhoudelijk onderbouwd en publiek verantwoord te zijn. Zolang dat niet het geval is, blijft de SP vragen stellen. Voor de jongeren die wachten, voor de medewerkers die worstelen, en voor alle inwoners die recht hebben op eerlijk bestuur.

Ook de landelijke ontwikkelingen in de jeugdzorg geven werkelijk alle reden tot zorg. Terwijl het jeugdzorgsysteem al jaren onder druk staat, hangen er nog steeds grote bezuinigingen boven dit taakveld. Gemeenten worden daarmee verantwoordelijk gehouden voor een stelsel dat zij niet zelf ontworpen hebben, en dat fundamentele wefffouten kent. Die dreigende bezuinigingen dreigen nog grotere druk te leggen op lokale voorzieningen, wachttijden, en het personeel in de sector. Intussen klinkt de kritiek van professionals, ouders, jongeren en inspecties steeds luider: de jeugdzorg is versnipperd, bureaucratisch, en vaak onvoldoende toegankelijk. Ook de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving en de Kinderombudsman hebben herhaaldelijk gepleit voor meer eenvoud, continuïteit en vertrouwen in de praktijk. Tegen die achtergrond is het des te belangrijker dat wij in Maastricht scherp zicht houden op wat er werkelijk speelt – op papier én in de praktijk.

Wat ons als SP ten slotte al langer zorgen baart is dat we er in Maastricht – ondanks herhaaldelijke pogingen daartoe – niet in slagen om een echt gesprek te voeren over jeugdzorg. We komen niet verder dan KPI's, financiële herstelplannen, aanbestedingsformats en beleidsportefeuilles. Terwijl jeugdzorg zou moeten gaan over hele andere zaken: passende en tijdige hulp, kwaliteit van zorg, continuïteit van begeleiding, voldoende en goed toegerust personeel. Dát is waar jongeren en hun gezinnen iets van merken – niet van een positief exploitatiesaldo of een bestuurlijke fusie.

Wij horen daarom graag van het college hoe we, juist met het oog op de nieuwe aanbestedingen in 2026, alsnog een breder, inhoudelijk gesprek over de jeugdzorg op gang kunnen brengen – met ruimte voor kritische reflectie, ervaringskennis en maatschappelijke urgentie.

Tegen deze achtergrond, heeft onze fractie de volgende vragen voor uw college:

1. Wat heeft de afschaling van XONAR van trede 3 naar trede 2 in het draaiboek 'Continuïteit Jeugdhulp' concreet betekend voor het personeelsbestand? Kunt u aangeven hoeveel medewerkers sinds 2022 zijn vertrokken, ontslagen of herplaatst, uitgesplitst naar type dienstverband en functie?
2. Welke veranderingen zijn er doorgevoerd in het zorgaanbod van XONAR in het kader van de herstelmaatregelen? Welke zorgvormen zijn afgestoten, geconcentreerd of versoberd?
3. Hoe lang zijn op dit moment de wachttijden voor jeugdzorg bij XONAR, uitgesplitst naar zorgvorm (ambulant, residentieel, crisishulp, etc.)? Zijn deze wachttijden in de afgelopen twee jaar toegenomen, afgenomen of gelijk gebleven?
4. Beschikt het college over informatie over werkdruk, werkplezier en ziekteverzuim van de medewerkers bij XONAR? Zo ja, mogen wij die informatie van u ontvangen? Zo nee, waarom niet? En wat zijn de signalen van de ondernemingsraad of betrokken professionals over de impact van de hersteloperatie op het personeel?
5. Is het college van oordeel dat kinderen en jongeren in Zuid-Limburg op dit moment passende jeugdzorg ontvangen, conform de wettelijke opdracht? Zo ja, waarop baseert u dat oordeel? Zo nee, welke structurele knelpunten signaleert u?
6. Wat zijn tot dusver de totale kosten geweest voor de gemeente Maastricht én voor de regio Zuid-Limburg voor het financieel ondersteunen van XONAR? Kunt u dit uitsplitsen naar kalenderjaar en type bijdrage (subsidie, voorfinanciering, garantstelling, etc.)?
7. Hoeveel van die uitgaven is besteed aan adviseurs, accountants, consultants, regievoerders, en interimmers?
8. Heeft het college al ingestemd met een financiële bijdrage aan de Mutsaersstichting, of wordt daartoe voorbereiding getroffen? Zo ja, wat is het exacte besluit en wanneer is dat genomen? Zo nee, wanneer wordt een dergelijk besluit verwacht?
9. Staat het eerder publiek ingenomen standpunt van de Zuid-Limburgse gemeenten, dat er geen bijdrage zou komen aan Mutsaersstichting, nog steeds overeind? Zo nee, wanneer is daarvan afgeweken, door wie, en op welke gronden?
10. Kan het college de gespreksverslagen verstrekken van de overleggen die de penvoerende wethouder vanuit Zuid-Limburg heeft gevoerd met de GR16-gemeenten en met het ministerie van VWS inzake de toekomst van Mutsaersstichting? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer mogen wij die verslagen tegemoetzien?

11. Hoe beoordeelt het college de bestuurlijke fusie van VIA Jeugd met Koraal, gezien de schaalvergroting (nog een organisatie die 'too big too fail' wordt), het risico op verdere bestuurlijke afstand en de mogelijke impact op democratische controle?
12. Welke aanbevelingen van de Taskforce zijn inmiddels geïmplementeerd in Zuid-Limburg? Graag een overzicht per aanbeveling, met vermelding van de verantwoordelijke partij, de status en beoogde effecten.
13. Hoe gaat uw college er zorg voor dragen dat het bredere, zorginhoudelijke gesprek over jeugdzorg – over kwaliteit, continuïteit, toegankelijkheid en personele ondersteuning – alsnog op gang komt in deze raad en in de regio? Wat is uw voorstel om dit structureel te organiseren, in aanloop naar de nieuwe aanbestedingen voor 2026?

Hoogachtend,

Stephanie Blom
Raadslid SP

Jack van Gelooven
Fractievoorzitter SP